

KALAY VE KALAYDAN EŞYA

Altpozisyon notları.

1.- Bu Fasılda geçen tabirler aşağıda tanımlanmıştır:

(a) **Alaşımsız kalay**

Ağırlık itibariyle içinde bulunan bizmut veya bakır oranı aşağıdaki tabloda belirtilen oranlardan az olmak şartıyla ağırlık itibariyle en az % 99 kalay içeren metaldir.

TABLO - Diğer Elementler

Element	Ağırlık itibariyle sınır oranları (%)
Bi Bizmut	0,1
Cu Bakır	0,4

(b) **Kalay alaşımları.**

- (i) Ağırlık itibariyle diğer elementlerin toplam oranı %1'i geçen; veya
- (ii) Ağırlık itibariyle içinde bulunan bizmut veya bakır oranı yukarıdaki tabloda belirtilen oranlara eşit veya bu oranlardan fazla olması şartıyla, içinde bulunan bakır oranı ağırlık itibariyle diğer elementlerin her birinden fazla olan metalik maddelerdir.

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu fasıl kalay ve kalay alaşımlarını ve bunlardan mamul bazı eşyayı kapsar.

Ticari olarak kalay 26.09 pozisyonunda yer alan kasiterit (kalay bioksit cevherinden elde edilir; bu cevher tabiiatta ya maden damarı veya alüvyonlu topraklarda bulunabilir.

Kalay elde etmede başlıca safhalar şunlardır:

- (I) Cevherin yıkanarak veya ufalanarak ve flotasyona tabi tutularak zenginleştirilmesi

(konsantre edilmesi).

- (II) Kükürt, arsenik, bakır, kurşun; demir ve tungsten gibi saflığı bozucu maddelerin giderilmesi. Bu ya kavurma işlemiyle okside edilmesi veya manyetik ayırmayla ya da asitlerle veya diğer çözücülerle işleme tabi tutulması suretiyle yapılır.
- (III) Saflaştırılmış kalay oksidin kok ile indirgenerek ham kalay haline getirilmesi (redüksiyonu).
- (IV) Ham kalayın çeşitli işlemlerle arıtılarak hemen hemen tamamıyla saf hale getirilmesi.

Ayrıca hurda tenekelerin klor ile işleme tabi tutulması veya elektrolitik işlemlere tabi tutulması veya kalay döküntü ve hurdalarının yeniden eritilmesiyle de kalay elde edilmekte ve böylece elde edilen kalaylar dahi büyük ölçüde saf olabilmektedir.

Saf kalay, gümüş-beyazı renginde ve çok parlaktır. Fazla yumuşak değildir, fakat dövülmeye ve haddelenmeye uygundur, kolayca erir ve yumuşak olmakla beraber kurşundan daha serttir. Kalay kolayca döküm yapılabilir, haddelenebilir, dövülebilir veya kalıptan çekilebilir.

Kalay atmosferik korozyona karşı dirençlidir fakat konsantre edilmiş asitlerin etkisine maruz bulunmaktadır.

Kalay başlıca, diğer adi metallerin özellikle demir veya çeliğin kalaylanması (örneğin özellikle konserve sanayiine mahsus ambalaj tenekelerinin imalinde), alaşımların imalinde (bronz vb.), saf halde veya alaşım halinde kalay alet ve cihazlarının imalinde, gıda sanayiine ait tüpler ve borularda, imbik başlıkları, soğutucu cihazlar, sanayii tipi depolar, sarnıçlar vb.; çubuk, tel, vb. şekillerde lehimler, süs ve sofraya eşyası (örneğin; kalay-kurşun alaşımından kaplar); oyuncaklar; org boruları, vb. imalinde kullanılır. Kalay yumuşak tüpler veya kalay yapraklar halinde de kullanılır.

XV. Bölümün 5 No.lu Not hükümleri gereğince (Bu bölümün Genel Açıklama Notuna bakınız) bu Fasılda yer alabilecek **kalay alaşımlarının başlıcaları** şunlardır:

- (1) Kalay kurşun alaşımları. Bunlar, kalay esaslı yumuşak lehimlerde; kap kakak yapımında, oyuncak imalinde; bazı hacim ölçekleri imalinde kullanılır.
- (2) Kalay-antimon alaşımları. Genellikle içinde bakır bulunan bu alaşımları (örneğin Britannia metali) sofraya eşyası, rulman yatakları, vb. imalinde kullanılır.
- (3) Kalay-kurşun-antimon alaşımları. Bazen içinde bakır bulunan bu alaşımlar (örneğin, kalay esaslı antifriksiyon metaller) döküm yöntemiyle imalatta (özellikle rulman yataklarında) ve sargı olarak (packing) kullanılır.
- (4) Kalay-kadmiyum alaşımları. Bazen içinde çinko bulunan alaşımlar antifriksiyon metalleri olarak kullanılır.

Bu Fasıllar aşağıdakileri kapsar;

- (A) İşlenmemiş kalay ve kalay döküntü ve hurdaları (80.01 ve 80.02 pozisyonları).
- (B) 80.01 pozisyonunda yer alan işlenmemiş kalayın genellikle haddelenmesi veya kalıptan çekilmesi işlemleriyle elde edilen ürünler (80.03 ve 80.07 pozisyonları); kalay tozları ve pulları (80.07 pozisyonu).
- (C) Kalaydan ince ve kalın borular ve teferruatları ile 80.07 pozisyonunda yer alan kalaydan diğer eşya. 80.07 pozisyonu, **82 veya 83 üncü Fasıllara dahil olmayan** ve tarifinin diğer fasıllarında da daha belirli bir şekilde **yer almamış** bulunan veya XV. Bölümün 1 No.lu notu kapsamında olmayan kalaydan mamul bilimum eşyayı kapsayan bir pozisyonudur.

Kalaydan mamul eşyalar ve ürünler metal görünümünü ve niteliklerini geliştirmek bakımından çeşitli işlemlere tabi tutulmuş olabilir. Bu işlemler, genellikle 72. Fasılların Genel Açıklama Notunun sonunda belirtilen türden işlemler olup eşyanın tarifedeki yerinin belirlenmesini etkilemez.

Karma eşyanın tarifedeki yerinin belirlenmesine ilişkin esaslar, XV. Bölümün Genel Açıklama Notunda belirtilmiştir.

80.01 - İŞLENMEMİŞ KALAY

8001.10 - Alaşimsız kalay

8001.20 - Kalay alaşımları

Bu pozisyon bloklar, külçeler, kütükler, pikler, çubuklar, veya benzeri biçimlerde **işlenmemiş kalayı** ve kalaydan kırıntılar, granüller ve benzeri ürünleri kapsar. Bu pozisyonda yer alan ürünlerin, büyük bir çoğunluğu kalay kaplamada, haddedeleme veya kalıptan çekme işlemlerinde, alaşımların imalinde veya döküm suretiyle kalaydan şekil verilmiş eşya imalinde kullanılmaktadır.

Kalay tozları ve pulları bu pozisyon **haricindedir (80.07 pozisyonu)**.

80.02 - KALAY DÖKÜNTÜ VE HURDALARI

72.04 pozisyonunun Açıklama Notundaki döküntü ve hurdalara ait hükümler *gerekli değişiklikler yapılarak* bu pozisyon için de uygulanır.

Aşağıdakiler bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Kalay imalinden meydana gelen cüruf, kül ve artıklar (**26.20 pozisyonu**).
- (b) Külçeler ve kalay döküntü ve hurdalarının yeniden eritilmesiyle elde edilen benzeri işlenmemiş döküm formları (**80.01 pozisyonu**).

80.03 - KALAYDAN ÇUBUKLAR, PROFİLLER VE TELLER

XV. Bölüm 9 (a), 9 (b) ve 9 (c) notlarında tarif edilen bu ürünler, bakırdan mamul benzeri eşyaya karşılık gelmekte ve dolayısıyla 74.07 veya 74.08 pozisyonlarının Açıklama Notlarındaki hükümler, *gerekli değişiklikler yapılarak*, bu pozisyon için de geçerlidir.

Bu pozisyon, uzunluğuna kesilmiş olsun olmasın, kalay esaslı kaynak çubuklarını da (genellikle kalıptan çekme suretiyle elde edilir) kapsar. Şu **şartla ki** bunların üzeri eritici bir madde ile kaplanmış olmamalıdır. Kaplanmış olanlar ise bu pozisyon **haricindedir (83.11 pozisyonu)**.

Döküm çubukları da (bunlar, örneğin; haddeleme, çekme veya şekil verilmiş eşyalar halinde yeniden döküm için kullanıma mahsustur) yine bu pozisyon **haricindedir (80.01 pozisyonu)**.

[80.04]

[80.05]

[80.06]

80.07 - KALAYDAN DİĞER EŞYA

Bu pozisyon, bu Faslın bundan önceki pozisyonlarına veya **82nci veya 83üncü fasıllara** dahil bulunan veya tarifinin diğer fasıllarında daha belirli bir şekilde yer almış olan ya da XV. Bölümün 1 No.lu notu kapsamına giren eşya **haricinde kalan**, kalaydan mamul bilimüm eşyayı içine almaktadır.

Bu pozisyonda yer alan eşya arasında özellikle aşağıdakiler sayılabilir:

- (1) Fıçılar, depolar, tekneler ve diğer kaplar (mekanik veya termik tertibatla **donatılmamış**).
- (2) Diş macunu, boyalar veya diğer ürünlerin ambalajlanmasında kullanılan yumuşak tüpler.

- (3) Ev işlerinde kullanılan eşya ve sofraya eşyası (genellikle kalay ve kurşun alaşımından mamul kap türünden), güğümler, fiçiler, kupalar, kadehler, sifon başları, bira kadehleri için kapaklar ve bunun gibi.
- (4) Hacim ölçekleri.
- (5) Elektro kaplama anotları (75.08 pozisyonunun Açıklama Notunun (A) bendine bakınız).
- (6) Kalay tozları (XV. Bölümün 8(b) no lu notuna bakınız.) ve pulları
- (7) Kalayla kaplı levhalar, saclar ve şeritler; kalay yaprakları(matbu veya kağıtla, mukavvayla, plastiklerle veya benzeri destek maddeleriyle destekleniyor olsun olmasın). Bunlar XV. Bölüm 9(d) notunda de tanımlanmıştır.
- (8) XV. Bölüm 9(e) notunda tanımlanan kalaydan ince ve kalın borular ve ince veya kalın boru teferruatları(örneğin rakorlar, dirsekler, manşonlar) (**80.03 pozisyonundaki** içi boş kesitler haricinde kalan), **84.81 pozisyonundaki** çeşme, musluk, valf vb. teferruatlar ve **Bölüm XVI**'daki makinaların aksam ve parçaları gibi özel tanınabilir eşyaları oluşturan ince ve kalın borular) Bu eşyalar 73.04 ila 73.07 pozisyonlarının Açıklama Notlarında atıfta bulunulan demir ve çelikten eşyalara karşı gelmektedir.